

Kirgizija

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 6. maja 2010 o razmerah v Kirgizistanu

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Kirgizistanu in Srednji Aziji, zlasti tiste z dne 12. maja 2005,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. februarja 2008 o strategiji EU za Srednjo Azijo,
 - ob upoštevanju izjave podpredsednice/visoke predstavnice Catherine Ashton o razmerah v Kirgizistanu s 7. in 8. aprila 2010,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta za zunanje zadeve z dne 26. aprila 2010,
 - ob upoštevanju izjave Evropske unije na stalnem svetu OVSE o razmerah v Kirgizistanu z dne 22. aprila 2010,
 - ob upoštevanju strategije Evropske unije za novo partnerstvo s Srednjo Azijo, ki je bila sprejeta na Evropskem svetu 21. in 22. junija 2007,
 - ob upoštevanju sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in Kirgizistanom, ki je začel veljati leta 1999,
 - ob upoštevanju regionalnega strateškega dokumenta Evropske skupnosti za pomoč Srednji Aziji v obdobju 2007–2013,
 - ob upoštevanju člena 110(4) svojega poslovnika,
- A. ker je napredek pri doseganju stabilnosti in dvigu ravni demokratičnega in človeškega razvoja, varnosti ljudi in trajnostnega razvoja v celotni regiji v dobro prebivalcev Srednje Azije in Evropske unije,
- B. ker je Kirgizistan član OVSE in je v tem okviru zavezan spoštovanju temeljnih svoboščin, človekovih pravic, načel pravne države in izvajanju demokratičnih standardov OVSE,
- C. ker je bil Kurmanbek Bakijev, ki je oblast prvič prevzel julija 2005 po tako imenovani revoluciji tulipanov, za predsednika ponovno izvoljen na lanskih volitvah, za katere so neodvisni opazovalci dejali, da je na njih prišlo do velikih nepravilnosti, ker se je po začetnih demokratičnih potezah vladanje Bakijeva sprevrglo v avtoritarno,
- D. ker so 7. aprila kirgiške sile z uporabo streliva, solzivca in šok granat posredovale nad množico protestnikov, ki so se zbrali pred uradom predsednika v Biškeku in nato v protest proti naglemu dvigu cen električne energije in ogrevanja zavzeli vladno palačo, pri čemer je umrlo več kot 80 oseb, več kot 500 pa jih je bilo ranjenih,
- E. ker je moral predsednik Kurmanbek Bakijev pobegniti iz prestolnice, kjer ga je nadomestila začasna vlada pod vodstvom opozicijske voditeljice Roze Otunbajeve, ki je izdala odlok o nasledstvu oblasti in ukaz o ravnanju v skladu s kirgiško ustavo ter razpustila parlament, ker

je Kurmanbek Bakijev potem, ko je skušal določiti pogoje za svoj odstop, teden dni po vstaji pobegnil v Kazahstan po dogovoru, pri katerem so posredovale Rusija, ZDA in Kazahstan;

- F. ker je Kirgizistan posebej zanimiv za ZDA in Rusijo zaradi svoje strateške lege v bližini Afganistana in ob Ferganski kotlini, ki je geografsko, politično in gospodarsko središče Srednje Azije; ker ima tranzitni center ameriške vojske v Manasu ključno vlogo v severni distribucijski mreži za oskrbo Natovih sil v Afganistanu in ker ima v Kirgizistanu pomembno vojaško oporišče tudi Rusija,
 - G. ker so zaradi skupnih izzivov na področju energije, boja proti podnebnim spremembam, nadzora nad tihotapljenjem drog in boja proti terorizmu odnosi med Evropsko unijo in Srednjo Azijo ključnega pomena,
 - H. ker ima geopolitično tekmovanje v regiji precejšen destruktivni potencial, po drugi strani pa se interesi v zvezi z Afganistanom in širjenjem radikalnega islamizma močno prekrivajo, kar odpira možnosti za omejitev tega tekmovanja in sklenitev dogovora o nujnosti boljšega upravljanja,
 - I. ker mora Evropska unija vedno spoštovati zavezo, da bo človekove pravice, demokracijo in načela pravne države vključila v vse sporazume s tretjimi državami in bo z usklajeno politiko spodbujala demokratične reforme, s tem pa krepila svojo verodostojnost kot regionalni akter,
 - J. ker je Evropska unija v Kirgizistanu zelo prisotna, zlasti kot donatorka pomoči, kar ji daje dober položaj za prevzem pomembnejše vloge pri podpori tej državi,
 - K. ker sta Komisija in Svet v fazi pregledovanja strategije za Srednjo Azijo in pripravljata poročilo, ki ga bosta Evropskemu svetu predložila na junijskem srečanju,
1. izraža najglobljo zaskrbljenost nad razmerami v Kirgizistanu in izreka sožalje družinam vseh žrtev tragičnih dogodkov;
 2. poziva vse strani, naj prenehajo z nasiljem in se odzivajo zadržano ter si karseda prizadevajo za začetek pristnega dialoga, ki bo prinesel stabilnost in zagotovil razmere za mirno ponovno vzpostavitev demokratičnega ustavnega reda;
 3. poudarja, da je z institucionalnega vidika skladen in trden ustavni okvir nujen za preprečevanje prihodnjih družbenih nemirov in za zagotovitev mirne prihodnosti kirgiškemu ljudstvu; v zvezi s tem pozdravlja sodelovanje začasne vlade z beneško komisijo;
 4. je seznanjen s prvimi ukrepi začasne vlade za ponovno vzpostavitev demokracije, zlasti v zvezi z načrti za pripravo nove ustave po Bakijevi reviziji, s katero je preveč moči prešlo v roke predsedstva;
 5. v tej zvezi pozdravlja najavo začasne vlade, da bo referendum o novi ustavi 27. junija 2010, nove splošne volitve pa 10. oktobra 2010, da se okrepi demokracija in politična odgovornost; poziva začasno vlado, naj spoštuje mednarodne obveznosti Kirgizistana ter zagotovi, da bodo volitve svobodne in poštene;

6. poudarja pomen aktivnega sodelovanja z začasno vlado, da se preučijo in izkoristijo možnosti za spodbujanje dobrega upravljanja, neodvisnosti sodstva in drugih političnih ciljev EU iz strategije za Srednjo Azijo, pa tudi, da se olajšajo sodelovanje in dejavnosti mednarodnih finančnih institucij;
7. poziva k mednarodni preiskavi dogodkov, ki bi jo vodil OZN, da se ugotovijo odgovornost in pomanjkljivosti, kirgiškim pravosodnim organom pa se zagotovi pomoč; ob tem začasno vlado poziva, naj Urad visoke komisarke za človekove pravice zaprosi za pomoč, da bo preiskava dogodkov 6. in 7. aprila 2010 natančna, nepristranska in verodostojna;
8. poudarja, da je revolucija tulipanov leta 2005 vzbudila velika pričakovanja po demokratičnih reformah kirgiške družbe, ki pa se niso uresničila; poziva Svet in Komisijo, naj se odzoveta skladno in odločno in izkoristita priložnost, da poiščeta načine za nudenje pomoči začasni vladi Kirgizistana in oblastem pomagata pri izvajanju demokratičnih reform in dvigu življenjske ravni prebivalcev s pomočjo nacionalnega razvoja in krepitve vloge državljanov in v sodelovanju z vsemi udeleženi stranmi in kirgiško civilno družbo;
9. ugotavlja, da je zaradi hudega pomanjkanja virov in ranljivosti Kirgizistan zelo odvisen od zunanje pomoči; ugotavlja tudi, da v njegovi soseščini praktično ni zgledov demokratičnega in dobro delujočega upravljanja ter pozitivnega družbenega razvoja; zato poudarja, da bo mednarodna pomoč ključnega pomena;
10. opozarja, da dogajanje v Kirgizistanu vpliva na regionalni in mednarodni razvoj dogodkov in da je hkrati posledica teh dogodkov; je prepričan, da se ruski, ameriški in drugi interesi v velikem delu pokrivajo, zlasti v zvezi z Afganistanom in porastom islamskega radikalizma na tem območju, tudi v Kirgizistanu; meni, da bi to moralo omogočiti, da se omeji geopolitično tekmovanje in se poiščejo sinergije; meni, da bi imel uspeh na tem področju širši pozitiven učinek na mednarodne odnose in mednarodno varnost;
11. poziva posebnega predstavnika podpredsednice/visoke predstavnice za Srednjo Azijo, naj pozorno spremlja razmere, nudi pomoč in prispeva k obnovitvi dialoga med različnimi predstavniki celotne kirgiške družbe;
12. poziva Komisijo in Svet, naj nujno preučita, ali obstajajo pogoji za mednarodno koordiniran, obsežen nov program pomoči za Kirgizistan, oziroma ali se lahko ti pogoji ustvarijo, nenazadnje ob upoštevanju, kako močne se zdijo sedanje zaveze začasne kirgiške vlade demokratizaciji in jasnemu upravljanju; meni, da bi morala EU, če ugotovi, da so pogoji za to dovolj ugodni, prevzeti vodilno vlogo pri organizaciji mednarodne konference donatorjev za Kirgizistan;
13. poziva k široki uporabi instrumenta za stabilnost; poudarja potrebo po pomoči Kirgizistanu, da bo premagal družbene in gospodarske težave; poziva Komisijo, naj pripravi predloge o prerazporeditvi sredstev instrumenta za razvojno sodelovanje, da se zagotovi primeren kratkoročni in srednjeročni odziv EU na nove razmere v Kirgizistanu; poudarja, da je treba posebno prednost dati reševanju problemov v izobraževanju, zdravstvu in pri oskrbi z vodo;
14. poudarja, da mora biti pomoč Evropske unije usklajena s prizadevanji za boj proti korupciji, večjimi sredstvi za izobraževanje in politiko za boljše življenjske pogoje, da bi se tako ustvarili ugodni pogoji za obrambo pred razvojem skrajnih struj;
15. upoštevač trenutne razmere poziva Komisijo, naj preveri, ali je potrebno poslati nujno

humanitarno pomoč;

16. z zanimanjem pričakuje pregled doseženega napredka pri izvajanju strategije EU za to območje in poziva k prizadevanjem zato, da bo strategija prepričljivejša, konkretnjša in skladnejša;
17. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, parlamentom in vladam držav članic, začasni vladi Kirgizistana, generalnemu sekretarju OZN, generalnemu sekretarju OVSE in generalnemu sekretarju Sveta Evrope.